

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

KOULU- RUOKA- OHJELMA

Koulun välipalat

Välipalat perus- opetuksessa

- Oppilaille tulisi lounaan lisäksi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ja ravitsevaan välipalaan, jos koulun oppitunnit jatkuvat pidempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen.
- Välipalojen tarjoamisessa tulee huomioida myös koulumatkat ja –kuljetukset, jotka pidentävät koulupäivää.
- Välipalojen toteutuksessa tulisi noudattaa ravitsemussuositusten mukaisia periaatteita.
- Lue lisää: Syödään ja opitaan yhdessä –kouluruokailusuositus (VRN)

Välipalat lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa

- Oppilaitoksessa myytävien välipalojen tulee olla terveellisiä, houkuttelevia ja opiskelijoiden makuun sopivia.
- Maksuton aamu- tai välipala voi olla tarkoituksenmukainen opiskelijan hyvinvoinnin ja oppimisen tuen kannalta, jos opiskelutyöpäivä on pitkä tai sitä pidentävät mahdolliset kaksoistutkinnon opinnot.
- Lue lisää:
[Hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä ruokailusta. Ruokailusuositus ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin \(VRN\) ja Kouluruuan kehittämisohjelma \(MMM\)](#)

Välipalan hyödyt

- Oppimisen ja koulutyössä jaksamisen tukeminen
- Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Kouluviihtyvyyden ja yhteisöllisyyden edistäminen
- Oppilaiden ja opiskelijoiden osallistuminen välipalan järjestämiseen tukee osallisuutta
- Lue lisää: [Kouluruuan kehittämishjelma \(MMM\)](#)

Koulun välipala- automaatit ja kioskit

- Välipala-automaateissa ja koulun kioskeissa myytävien tuotteiden tulee olla terveellisiä ja ravitsemussuosittelusten mukaisia.
- Kouluissa/oppilaitoksissa ei tule myydä säännöllisesti makeisia, virvoitusjuomia tai sokeroituja mehuja
- Välipala-automaattien tai kioskien hankinnassa ja sijoittelussa on kuultava vanhempia (kasvatusyhteistyö).
- Lue lisää: [Opetushallitus - Välipalat kouluissa](#)

Tuet ja kannustimet

Koulumaito- ja kouluhedelmätuki

- Koulujakelujärjestelmän tavoitteena on lasten ja nuorten terveellisten ruokailutottumusten edistäminen. Tuet on kohdennettu varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksissa oleville lapsille, perusopetuksen oppilaille ja toisen asteen koulutuksen opiskelijoille.
- Lue lisää: [Ruokavirasto - Koulujakelutuet](#)

HYTE-kerroin

- Kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osittain kuntien tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Yksi toimintaa mittaavista indikaattoreista on perusopetuksen kouluaterian ja välipalojen järjestäminen kouluruokailusuositusten mukaisin periaattein.
- Lue lisää: [THL - Hyte kerroin – kannustin kunnille](#)

Lisätietoa

Suosituksia ja ohjeita

Maa- ja metsätalousministeriö:

Kouluruuan kehittämisohjelma (2022)

Kouluruokaohjelman kiinnostavimmat –artikkelisarja

Valtion ravitsemusneuvottelukunta:

Varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (2018)

Kouluruokailusuositus (2017)

Ruokailusuositus ammatillisiin oppilaitoksiin ja lukioihin (2019)

Opetushallitus: Välipalat kouluissa

Ruokavirasto: Ravitsemuksella hyvinvointia –sivusto

Kouluruokaohjelman kiinnostavimmat –esimerkit

Maksuton hedelmävälipala on oppilaiden suosiossa (Asikkala)

Maksuton aamupuuro auttaa jaksamaan ensimmäiset tunnit (Gradia, Jyväskylä)

Limingassa oppilaille maistuu maksuton välipala

Opetuksen ja kasvatuksen tueksi

Ruokakasvatusyhdistys Ruukku/Maistuva koulu:

Välipalat osaksi ateriarytmiä

Ruokatieto Yhdistys:

Lautasmalli ja ruokapyramidi

Maa- ja kotitalousnaiset:

Terveyttä edistävät välipalat –toimintamallit

MTK:

Välipalatietaa ja -reseptejä

**KOULU-
RUOKA-
OHJELMA**

Lisätietoa

mmm.fi/kouluruoka

[Kouluruuan
kehittämishjelma \(pdf\)](#)

[Kouluruokaohjelman
kiinnostavimmat –artikkelisarja](#)